

DIŞ EKONOMİK HABERLER

- √ Türkiye En Önemli Özelleştirmesini Gerçekleştirmek Üzere
- √ Türkiye’de Güçlü Hükümet İş Alemindeki Şüphelerin Güvenini Kazandı
- √ Gelişmekte Olan Ekonomilere Yatırım Akımı
- √ Yabancı Yatırımı Çekmenin Yolu Vergiden Geçiyor
- √ AB’de Vergi Uyumu Kavgası
- √ Avrupa Parlamentosundan Avrupa Anayasasına Onay
- √ Enerji Konusunda Rusya’ya Bağımlılık Avrupa’yı Endişelendiriyor
- √ Rusya Çin Görüşmelerine Politika ve Petrol Damgasını Vurdu
- √ Fransa ve Almanya ABD’den Doların İstikrarını Korumasını İstedi
- √ Avrupa Merkez Bankası Faiz Oranlarını Yükseltmiyor
- √ AB Dönem Başkanı Euronun Geleceği Konusunda Endişeli
- √ AB Maliye Bakanları Maastricht Kriterlerinin Gevşetilmesine Karşı
- √ ABD’de Ekonomik Büyüme 2004 Yılıının Dördüncü Çeyreğinde Yavaşlamakla Birlikte Yılın Bütününde Artış Kaydetti
- √ ABD’de Son Dört Yılın En yüksek Enflasyonu
- √ Bush Yönetimi 2004 yılında 412 Milyar Dolara Ulaşan Bütçe Açığını Önümüzdeki Yıllarda Azaltma Arayışı İçerisinde.
- √ OECD Japonya’yı Deflasyon Konusunda Uyardı
- √ Japonya’da 2004 Yılında Tüketici Fiyatları Artış Kaydetti. İşsizlik Oranı ise Geriledi
- √ Çin’in Ticaret Fazlası Dikkat Çekiyor
- √ Ucuz Çin Malları Tüketicileri Cezbediyor

Türkiye En Önemli Özelleştirmesini Gerçekleştirmek Üzere

Son on yıldır özelleştirme sürekli Türk hükümetlerinin gündeminde. Türkiye’de özelleştirme açısından en önemli adımın bu yıl telekomünikasyon tekeli Türk Telekom’un özelleştirilmesi ile atılması bekleniyor.

Türkiye’de özelleştirme planları ilk kez 1995 yılında gündeme gelmişti. Ancak bugüne kadar yasal veya ekonomik çeşitli nedenlerle defalarca özelleştirme girişimleri başarısızlıkla sonuçlandı.

Ancak bu yaz Türkiye’nin en önemli özelleştirme hamlesi sayılacak dünyanın 13 ncü büyük kablo hattı şirketi Türk Telekom’un satışına kesin gözüyle bakılıyor. Satışın önündeki yasal engeller aşılmış durumda. Birçok yerli ve yabancı yatırımcı 5 milyar doları bulması beklenen hisselerin satışı ile ilgileniyor.

Türk Telekom’un satışının başarıya ulaşması Türkiye’nin AB ile üyelik müzakerelerine başlayacak olması nedeniyle zaten artan yatırımcı güvenini daha da güçlendirecektir. Ayrıca, bu satışın başarısı, ülkenin diğer alanlarda yapacağı özelleştirmelere de hazırlık olacaktır. 230 milyar dolarlık borç yükü olan ve mali anlamda büyük ölçüde IMF’ye bağımlı olan Türkiye’nin bu satışı başarıyla gerçekleştirmesi durumunda IMF’nin reform programı çerçevesinde özelleştirmeyi hızlandırması talebini de karşılamış olacaktır.

Uzmanlar, Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki hükümetin Türk Telekom’un özelleştirilmesi konusunda oldukça kararlı ve ciddi olduğunu kaydediyorlar. Hükümet, 2004 yılının Kasım ayında şirketin yüzde 55 hissesini satışa çıkarmadan önce daha önceki dönemlerde özelleştirme girişimlerinin başarısızlığa uğramasına neden olan konuları da çözüme kavuşturdu. Geçen yılın başlarında ülkenin telekomünikasyon piyasası rekabete açıldı ve yabancı firmaların ulusal telefon operatöründe çoğunluk hissesi almasına olanak sağlayacak şekilde yasal değişiklik yapıldı. (*The Wall Street Journal, 14-16 Ocak*)

Türkiye’de Güçlü Hükümet İş Alemindeki Şüphelerin Güvenini Kazandı

Eğer bir ülkenin ekonomisi parasının basıldığı kağıdın kalitesiyle ölçülürse Türkiye’nin durumu iyidir. Bu yılın başında Merkez Bankası altı sıfır atılmış yeni Türk Lirası’nı tedavüle çıkardı.

1990’larda Türkiye’de yaşanan ekonomik çöküntü ve yüksek enflasyon şimdi yenisi ile değiştirilen eski paraların büyük ölçüde değer kaybetmesine sebep olmuştur. Enflasyon 1972’den beri ilk kez 2004’de tek haneli rakamlara inmiş ve yüzde 9.3 olmuştur.

Türkiye ekonomisi 2001’de kontrolsüz borçlanma ve harcamalardan, aşırı değerlenmiş liradan ve bankacılık sektöründeki zayıflıklardan kaynaklanan krizden sonra itibar kazanmaktadır.

Enflasyonun dizginlenmesi Başbakan Tayyip Erdoğan’a övünme hakkı vermektedir. Yüksek ekonomik büyüme, verimliliğin artması ve faiz oranlarının düşmesi ekonomide 1980’lerden beri görülmeyen bir istikrar ortamı yaratmıştır.

Geçen yıl Türkiye'nin GSYİH'sı yüzde 10 civarında artış gösterdi. Bu da dünyadaki en hızlı büyümelerden biri olmuştur. Analizciler GSYİH'nın bu yıl yüzde 7, 2006'da da yüzde 5.5 büyüyeceğini, enflasyonun ise sırasıyla yüzde 6 ve yüzde 4 civarında gerçekleşeceğini öngörmektedir.

GSYİH büyümesinin en önemli sebebi verimlilik artışları ve düşen faiz oranlarından yararlanmak isteyen yeni şirket yatırımlarıdır. 17 Aralıkta AB'nin Türkiye ile müzakerelere başlama kararı almasından itibaren faiz oranları 300 baz puanı (yüzde 3 puan) düşmüştür. Türkiye en azından 10 yıllık sürede AB'ne tam üye olmayacaktır. Fakat kabul süreci reformların sürdürüleceğine dair sağlam bir çıpa olarak görülmektedir.

Türkiye'nin dönüşümünde 2001 krizinden sonra IMF ile yaptığı anlaşma sayesinde sağladığı 19 milyar dolarlık borç ve yol haritası önemli bir faktör olmuştur.

Bununla birlikte reformların yapılabilmesinde en önemli etken son yirmi yıldır ilk kez güçlü bir tek parti yönetimine sahip olunmasıdır. Erdoğan'ın Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) 2002'in sonunda muazzam bir parlamento çoğunluğu ile iktidara gelmiştir. Birçok Türk işadamı Erdoğan'ın islami kökenlerinden, popülist yaklaşımlarından ve tecrübe eksikliğinden başlangıçta şüpheye kapılmış ve hala bu şüphe kısmen devam etmektedir.

Fakat hükümetin kamu harcamalarını kontrol altında tutmaya, bankacılık sektörünü düzenlemeye, sosyal güvenlik ve vergi sistemlerinden reform yapmaya sıkı sıkıya bağlı bir program takip etmesi işadamları nezdinde ekonomik açıdan saygınlık kazanmasını sağlamıştır.

Koç holding Başkanı Mustafa Koç "Biz dahil bir çok iş adamı AKP iktidara geldiğinde oldukça şüpheli idik.Fakat onlar da bu ülkede etkili olabilmek için merkeze kaymak gerektiğini anladılar" dedi.

Bununla birlikte Türkiye'nin reform yolunda hala kat etmesi gereken epey yolu vardır. İşsizlik resmi rakamlara göre yüzde 14'dür, az gelişmiş bölgelerde bu oran yüzde 66'ya kadar yükselmektedir. Yabancı doğrudan yatırımlar konusunda Türkiye orta ve doğu Avrupa ülkelerinin çok gerisinde kalmaktadır. Hatta Türkiye'de yabancı doğrudan yatırım hemen hemen hiç yoktur. Bunun sebebi kısmen Türkiye'nin yabancı yatırımları hemen hiç teşvik etmeyen geniş ölçüde millileştirilmiş ekonomisidir.

Bakanlar önümüzdeki birkaç yıl içinde yabancı doğrudan yatırımları teşvik edecek özelleştirme programları yapılacağına söz vermişlerdir. Fakat bu belirsiz hukuki ortamda gerçekleştirilemez. Londra'daki Fitch derecelendirme kuruluşuna göre 2004 yılında GSYİH'nın yüzde 5.1'ine ulaşan ve giderek büyüyen cari açık büyük ölçüde kısa vadeli spekülasyon sermaye girişleri ile finanse edilmektedir. Bir dış şok karşısında bu sermaye hemen ülkeden kaçma eğilimindedir.

Türkiye 2001'de düştüğü çukurdan çıkmış olsa bile ulaşmak istediği ve geçmişte de bulunduğu yere gelebilmesi için biraz daha yolu vardır. (*Financial Times, 21 Ocak*)

Gelişmekte Olan Ekonomilere Yatırım Akını

Birleşmiş Milletlerden alınan bilgiye göre 2004 yılında gelişmekte olan ülkelere yönelen rekor düzeydeki yatırımlar, küresel doğrudan yabancı yatırım düzeyinin iyileşmesini sağladı.

Dünya genelinde doğrudan yabancı yatırımlar son üç yıldır düşüş eğilimi sergilerken 2004 yılında yüzde 6 artış kaydetti. Artışın kaynağı büyük oranda gelişmekte olan ülkelere ve merkezi ve doğu Avrupa ülkelerine yapılan yatırımlar oldu.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) ekonomik faaliyetlerdeki ve hisse senedi piyasalarındaki iyileşmenin ve şirket birleşmelerinin devam etmesi halinde orta vadede yabancı doğrudan yatırımların daha da artacağını tahmin ediyor.

Gelişmekte olan ülkelerde yabancı doğrudan yatırımlar 2003 yılında yüzde 48 artışla 255 milyar dolar olmuştu. UNCTAD'ın yatırım bölümü başkanı Karl Sauvant, bu rakamların halen yabancı doğrudan yatırımların yüzde 42'sini çekmekte olan gelişmekte olan ülkeler açısından çok olumlu bir gelişme olduğunu ileri sürdü. Gelişmekte olan ülkeler 2001-2003 döneminde yabancı doğrudan yatırımların yüzde 27'sini çekiyordu.

Dünya genelinde yabancı doğrudan yatırımların en büyük alıcısı 121 milyar dolarla ABD olup bu miktarın yarısı kadar yatırımla Çin ikinci sırada yer almakta, İngiltere ise şirket karlılığında ve birleşmelerindeki artış sayesinde 21 milyar dolardan 55 milyar dolara yükselen yatırımlar ile Avrupa ülkeleri arasında üst sıralarda yer aldı.

Ancak dünya genelinde bakıldığında gelişmiş ülkelerde yabancı doğrudan yatırımlarda yüzde 16 düşüş kaydedildi. Bu düşüşün nedeni olarak özellikle Belçika, Almanya ve Hollanda gibi ülkelerde şirket içi kredilerin geri ödemeleri gösteriliyor. Bu geri ödemeler, ana şirketin bulunduğu ülkenin yabancı doğrudan yatırım istatistiklerine dahil edilmiyor.

Asya ve Pasifik'e yönelik yatırımlar, 2003 yılına göre yüzde 55 artışla 166 milyar dolar oldu. Artış, bu ülkelerde olumlu seyreden ekonomik performans, daha tercih edilir bir politik ortam, daha yüksek şirket karları ve şirket birleşmelerindeki artıştan kaynaklandı.

Afrika'da da metal fiyatlarındaki artışlar, yabancı doğrudan yatırımların 20 milyar dolara ulaşmasını sağladı. UNCTAD, yüksek fiyatların daha fazla uluslararası şirketi Afrika'ya yöneltmesi durumunda küresel yabancı doğrudan yatırımlar içindeki payı sadece yüzde 3 olan Afrika'daki yatırımların daha da artacağını tahmin ediyor. Latin Amerika ve Karayiplere yabancı doğrudan yatırım akımı ise son beş yılda ilk kez artarak 69 milyar dolara ulaştı. Merkezi ve Doğu Avrupa ise rekor bir artışla 39 milyar dolar yatırım çekti.

Financial Times, 12 Ocak

Yabancı Yatırımı Çekmenin Yolu Vergiden Geçiyor

Birleşmiş Milletlerin 11 Ocakta yabancı doğrudan yatırımlardaki toparlanmayı açıklamasının ardından hükümetler arasında bu yatırımlara ilişkin rekabet de yoğunlaştı.

Birçok ülke, daha fazla yabancı yatırımı çekebilmek üzere daha cazip bir iş ortamı yaratmaya yönelik reformlar peşinde. Bunların dışında geçtiğimiz yıl görülen örnekler vergilerin, bu anlamda hükümetlerin en önemli silahı haline geldiğini gösteriyor. Bu örneklerle kısaca göz atacak olursak:

ABD, şirketlere yurtdışında elde ettikleri kazançları ABD içinde yatırıma dönüştürmelerini sağlamak için bir defaya mahsus vergi indirimi içeren İstihdam Yaratma Yasasını kabul etti.

Avustralya uluslararası yatırımcıları cezbetmek üzere daha basit, iş hayatını kolaylaştıracak bir vergi reform paketi çıkardı.

Avrupa Birliğinde de doğu Avrupa ülkelerinin yabancı yatırımı çekmek üzere uyguladığı düşük kurumlar vergisi oranları, iş ortamının oluşturulmasında vergi rejimlerinin önemini bir kez daha ortaya koydu. Geçtiğimiz yıl Mayıs ayında 10 yeni üyenin katılımı öncesinde Fransa ve Almanya hem Avrupa Komisyonu ile hem de düşük vergi oranı uygulayan aday ülkelerle karşı karşıya gelmek durumunda kalmıştı.

Ekonomistler, genellikle iş çevrelerini cezbetmek için vergi teşviklerinin kullanılmasına karşı çıkar ve yatırımlardaki artışın bu teşviklerin maliyetini karşılamadığını ileri sürerler. Altyapı, siyasi istikrar, işgücünün ulaşılabilirliği ve maliyetleri gibi unsurların daha önemli olduğu kabul edilir.

Ancak Dünya Bankası ve IMF'nin bir kolu olan Yabancı Yatırım Danışma Biriminin (FIAS) yapmış olduğu bir araştırmaya göre AB gibi bölgesel ekonomik gruplar içinde iş kurulacak yerin belirlenmesinde vergi oranları ve teşviklerin önemli olduğuna ilişkin kanıtlar giderek çoğalmaktadır. Bu görüş, başka araştırmalar tarafından da destekleniyor. Örneğin İngiltere merkezli bir düşünce kuruluşu olan Mali Araştırmalar Enstitüsü de "AB içinde iş çevrelerinin karar alma mekanizmasında diğer farklılıkların öneminin giderek azalırken vergi farklılıklarının daha fazla önemsendiğini" ileri sürüyor.

Düşük vergi oranı uygulayan ülkelerin yatırımları daha fazla çekiyor olması, birçok hükümetin vergi politikasını yeniden şekillendirmeye karar vermesine yol açıyor.

1988-1997 yılları arasında OECD üyesi ülkeler arasında ortalama kurumlar vergisi oranı yüzde 44'ten yüzde 36'ya geriledi.

Vergi indirimlerindeki artışların, oranları dibe çekmesine yönelik endişeler, AB, OECD gibi organizasyonları harekete geçirdi. 1990'larda her iki kurum da "zararlı vergi uygulamaları"na karşı çeşitli önlemler geliştirdi. Benzer şekilde birçok batı Afrika ülkesi de vergi teşviklerini uyumlaştırma yönünde ortak bir çaba içindeler.

OECD, potansiyel olarak yatırım akımında bozulmaya yol açacak 47 vergi rejimi tanımlıyor. AB'nin Davranış Kuralları girişimi de zararlı vergi rekabeti yaratan 66 uygulama belirledi.

Bu tür girişimlerin yanısıra Avrupa Komisyonu'nun yasal olmayan devlet yardımlarına ilişkin kontrolleri, etkisini gösteriyor. Örneğin Belçika, mali ve idari işlemlere vergi kolaylığı sağlayan uygulamasını kaldırmak durumunda bırakıldı. İrlanda ise üretime yönelik yüzde 10 oranındaki kurumlar vergisini iptal ederek yüzde 12.5 oranında bir genel kurumlar vergisi uygulamasına döndü.

Yine de hükümetler vergi teşviklerinden kaynaklanan bozulmalarla mücadele ederken siyasi ve ekonomik güçlüklerle karşı karşıya kalıyorlar.

Şirketlerin, ülkeler arasındaki vergi rejimi ve oran farklılıklarını kullanarak vergi maliyetini düşürmelerinin birçok yolu mevcut. Örneğin şirketler pazarlama, fikri mülkiyet hakları ve araştırma gibi en karlı işlemlerini düşük vergi oranı uygulayan ülkelere yönlendirerek vergi maliyetlerinde önemli bir düşüş sağlayabiliyorlar. FIAS, sermaye ve

şirketler giderek daha mobil hale geldikçe yabancı doğrudan yatırımları çekmek için vergi teşviklerinin kullanılması eğiliminin daha da artacağını kaydediyor.

Vanessa Houlder, *Financial Times*, 12 Ocak

AB'de Vergi Uyumı Kavgası

Avusturya kurumlar Vergisini bu yıl başından itibaren yüzde 34'den yüzde 25'e indireceğini açıkladı. Böylece Avusturya'ya yatırım yapan yabancı şirketler yatırımlarını yüzde 30 artırdı.

Avusturya kamu-özel yatırımları geliştirme grubu Avusturya İş Ajansı Başkanı Rene Siegel vergi reformunun bu artışta çok büyük rol oynadığını söyledi.

Ancak Avusturya'nın vergi indirimine gitmesi Almanya ile ilişkilerinde gerginliğe neden oldu. Geçen yıl Bavyera hükümeti sınır komşusu Avusturya'yı vergi indirimleri ile Bavyera'daki istihdamı kendine çekmekle suçladı.

Avusturya ise Mayıs ayında tam üye olan ülkelerle rekabeti sağlayabilmek için vergi indiriminden başka bir seçeneklerinin olmadığını söyledi. Çek Cumhuriyetinde kurumlar vergisi yüzde 24 iken Slovakya'da yüzde 19, Macaristan'da ise yüzde 16'dır.

Avusturya'daki vergi indirimi AB'deki kurumlar vergisi uyumu konusundaki farklılıkları artıracak gibi görünmektedir. (*Financial Times*, 18 Ocak)

Avrupa Parlamentosundan Avrupa Anayasasına Onay

Avrupa Parlamentosu AB Anayasasını onayladı. Çarşamba günü (12 Ocak) yapılan oylamada 732 üyeli parlamentonun 500 üyesi anayasa lehine oy kullandı. Anayasa, 25 üye ülkede onaylandığı takdirde 2007 yılında yürürlüğe girecek.

Parlamento, birçok üye ülkede kamuoyunun olumsuz yaklaşmakta olduğu Anayasanın en kısa zamanda AB vatandaşlarına olabildiğince net ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde anlatılması gereğinin altını çizdi. Avrupa Parlamentosu Başkanı Josep Borell, oylama sonuçlarının Parlamentonun Anayasaya desteğinin en önemli kanıtı olduğu açıklamasını yaptı.

Parlamentonun dört büyük partisi –muhafazakarlar, sosyalistler, liberal demokratlar ve yeşiller- anayasa lehine oy kullanırken komünistler, aşırı sağcılar ve İngiliz muhafazakarlar aleyhte oy kullandılar.

AB Dönem Başkanlığını yürüten Lüksemburg'un Başbakanı Jean-Claude Juncker, tüm üye ülke hükümetlerinden anayasanın bir an önce onaylanmasını talep etti.

460 maddelik anayasa, AB liderleri tarafından belirlenecek bir başkan ve dışişleri bakanı atanmasını öngörüyor. Ayrıca anayasa ile adli ve polis işbirliği, eğitim ve ekonomi dahil 50 yeni politika alanında veto hakkı ortadan kaldırılırken dış ilişkiler, savunma, sosyal güvenlik, kültür ve vergi gibi hassas alanlarda veto hakkı uygulaması devam ediyor.

Anayasa ile Avrupa Birliği'nin oylama sistemi de basitleştiriliyor. Buna göre bir konunun karara bağlanması için 455 milyonluk AB nüfusunun yüzde 55'ini temsil edecek şekilde üye ülkelerinin en az yüzde 65'inin hemfikir olması gerekiyor.

Ayrıca ülkelerin, istemedikleri politika alanının dışında kalmayı tercih etmesi, veya istedikleri alanda birlikte ilerlemeleri kolaylaşıyor.

Anayasanın getirdiği bir diğer önemli değişiklik de Birliğin oluşturulduğu 1957 yılından beri ilk kez üyelere gönüllü olarak Birlikten ayrılma şansının verilmesi.

Halen Litvanya ve Macaristan anayasayı onaylamış bulunuyor. Diğer AB üyelerinin de Anayasanın yürürlüğe gireceği 2007 yılından önce parlamentoları veya halkoylaması aracılığıyla anayasayı onaylamaları gerekiyor. En az dokuz ülkede referandum yapılması beklenirken bu ülkelerden İngiltere ve Danimarka'da anayasaya olumsuz yaklaşımlar çoğunlukta. Bu yıl ilk referandum 20 Şubat'ta İspanya'da yapılacak.

Özellikle İngiltere'de Anayasa karşıtları, bunun bir Avrupa "süper devleti"ne temel teşkil edeceği inancındalar. Anayasa taraftarları ise anayasanın AB'nin karar alma mekanizmasını hızlandıracağını ve Birliğe büyük ekonomik gücü ile orantılı politik bir kimlik kazandıracağını ileri sürüyorlar.

Anayasanın herhangi bir ülkede reddedilmesi durumunda ne olacağı bilinmiyor. Anayasada bu konuda bir hüküm mevcut değil.

AB-İran Ticaret Görüşmeleri

Bu arada The Associated Press haber ajansının verdiği bilgiye göre AB, İran ile 18 aydan uzun bir süredir dondurmuş olduğu ticaret görüşmelerini tekrar başlattı. Birliğin bu kararının Tahran'ın nükleer programına ilişkin endişeler nedeniyle alındığı kaydediliyor. Görüşmelerin aylarca sürmesi bekleniyor. AB, halen İran'ın en önemli ticaret ortağı konumunda. (*International Herald Tribune, 13 Ocak*)

Enerji Konusundaki Rusya'ya Bağımlılık Avrupa'yı Endişelendiriyor

Avrupalı liderler, Almanya'nın enerji konusunda Rusya'ya bağımlılığından ve bu bağımlılığın Schröder'in dış politikasına etkisinden rahatsızlık duyuyorlar.

Almanya'da muhalefetteki Hıristiyan Demokratik Birliği milletvekili Friesbert Pflüger, Schröder'i petrol ve gaz konusunda Rusya'ya bağımlılığı nedeniyle Putin'in Çeçenistan'daki insan hakları ihlalleri veya Ukrayna'nın içişlerine müdahalesini gözardı etmekle suçladı.

Putin'in gerek ülke içinde gerekse ülke dışındaki otoriter tutumu, Avrupalı liderlerin Rusya ile ilişkilerini tekrar gözden geçirmesine neden oluyor.

Özellikle Fransa ve İngiltere hükümetleri, Rusya'nın sadece Almanya için değil tüm Avrupa için en önemli enerji sağlayıcısı konumuna gelmesinin yaratacağı ekonomik ve siyasi risklerden endişe duyuyorlar. Bir Fransız hükümet yetkilisi, kuzey Denizi petrolünün giderek azalması ve Fransa'nın kömür madenlerini kapatması nedeniyle Avrupa'nın yakında özellikle Rus doğal gazı başta olmak üzere diğer kaynaklara bağımlı hale geleceğini kaydetti.

Her ne kadar kimi analistler Fransa'nın Rusya konusundaki endişelerini dile getirmesinin gerçek nedeninin nükleer enerji programını meşru kılmak olduğunu ileri sürse de birçok uzman Almanya'nın Rusya karşısındaki pozisyonunun çok zayıf olduğunu kabul ediyor.

Almanya, halen kullandığı petrolün yüzde 35'ini, doğalgazın yüzde 40'ını Rusya'dan ithal ediyor. Avrupa'da fosil yakıt rezervlerinin azalması ile birlikte 2020 yılına kadar Avrupa'nın enerji konusunda Rusya'ya bağımlılığının yüzde 70'e çıkacağı tahmin ediliyor.

Almanya'da Schröder ve diğer liderler, Fransa'nın uyarılarını fazla dikkate almıyorlar. Schröder'in bu Rusya konusundaki ısrarının bir nedeni olarak Orta Doğu'daki istikrarsızlık gösterilirken bir diğer nedenin Putin'e yakınlığı, üçüncü nedenin de Rus şirketleri ile bağlantısı olan Alman enerji şirketlerinden gelen baskı olduğu bildiriliyor.

Enerji üretimi ve dağıtımında altyapı sıkıntıları olan Rusya, yabancı şirketlerin bu alandaki yatırımlarından memnuniyet duyuyor.

Almanya Ekonomi Bakanlığında bir yetkili, ülke olarak Rusya'ya bağımlılıklarının ve bunun AB genelinde yarattığı endişenin farkında olduklarını, ancak enerji ithalatını hükümetlerin değil şirketlerin yaptığını kaydetti.

Tüm Batı Avrupa'da tüketilen doğal gazın yüzde 18'i Rusya'dan temin edilirken Almanya için bu oran yüzde 32. Bu nedenle Almanya içinde ve dışında bu konu sürekli gündemi meşgul ediyor. Avrupa Komisyonu 2000 yılında Almanya'dan enerji ithalatını çeşitlendirmesini istemişti. Almanya'nın Fransa ve Finlandiya'nın yaptığı gibi nükleer enerjiye yönelmesi de bir alternatif olarak öneriliyor. (*Financial Times, 12 Ocak*)

Rusya-Çin Görüşmelerine Politika Ve Petrol Damgasını Vurdu

Rusya ve Çin, petrole ilişkin işbirliği konusunda önemli kararlar almak üzere. Bu çerçevede geçtiğimiz hafta sonu Rusya Enerji Bakanı Viktor Krishtenko, Pekin'i ziyaret etti.

Rus veya Çin medyasında yer almayan ziyaret esnasında yapılması planlanan petrol boru hattı ve Rus enerji şirketi Yukos'un yan kuruluşunun Çin'e satışı konularının görüşüldüğü bildiriliyor.

Geçtiğimiz hafta Rusya Enerji Bakanı, Çin'in Yukos'un yan kuruluşu Yuganskneftgas'ın yüzde 20 hissesine talip olabileceği açıklamasını yapmıştı. Çin'in hızla büyüyen ekonomisinin enerji ihtiyacı, Yuganskneftgas'a talip olmasının bir nedeni olarak gösterilirken Çin Ulusal Petrol Şirketi, konu hakkında açıklama yapmadı.

Rusya'nın Çin ile enerji anlaşmasına yönelmesinin nedeni ise net değil. Ancak analistler, Rusya'nın yaklaşımının politik olduğunu ileri sürüyorlar. (*I. Herald Tribune, 12 Ocak*)

Fransa ve Almanya ABD'den Doların İstikrarını Korumasını İstedi

Paris'te biraraya gelen Fransa ve Almanya Maliye Bakanları doların sürekli değer kaybının önlenerek döviz piyasalarında istikrar sağlanmasını istediler. Bununla birlikte maliye bakanları döviz piyasalarına bir müdahalede bulunmayacaklarını belirttiler.

Bakanlar ABD'den doların düşmesini önlemek için açıklarını dizginlemesini talep ettiler. Avrupa'nın global ekonomik dengesizliğin yükünü adil olmayan bir şekilde omuzlamakta olduğunu ifade ettiler.

Fransa maliye bakanı Herve Gaymard ve Alman meslektaşı Hans Eichel Paris'te ortak yaptıkları açıklamada "Biz doların düşmesine sebep olan dengesizliklerin devam ettiği ve bunu düzeltmek için her şeyin yapılması gerektiği konusunda anlaştık" dediler.

Bakanlar Amerika'nın açıkları konusundaki düzeltmelerin döviz kuru piyasalarına bırakılmamasını istediler.

Euronun değerindeki yüksek seviyelerin etkisi Bundesbank'ın dün yayınladığı raporda da görülmektedir. Raporda Almanya'daki büyümenin 2004 yılı sonunda zayıf olduğu ve yüzde 0.1 civarında gerçekleştiği ifade edilmektedir.

Fransa Merkez Bankası Başkanı Christian Noyer da basın toplantısında "ABD bu kadar büyük açıklarla devam edemez. Tasarruflarla yatırımlar arasındaki farkı yeniden dengeye getirmek için çalışmalıdırlar" dedi. Noyer ayrıca Avrupa ve Japonya'nın da yapısal reformlarını tamamlamada daha çok çaba harcaması gerektiğini belirtti.

Noyer Asya'daki yükselen piyasa ekonomilerinden de pazarlarını açarak global talebin artmasına daha çok yardımcı olmalarını istemiştir.

G-7 4-5 Şubat'ta Londra'da bir toplantı yapacak. Bu toplantıda doların sürekli değer kaybetmesi ve euronun değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan durum değerlendirilecek ve muhtemelen Çin'e parasını değerlendirmesi için baskı yapılacak.

Financial Times 24-25 Ocak, International Herald Tribune 25 Ocak.

Dolardan Euroya Kayma Eğilimi Güçleniyor

Son yıllarda ABD birkaç merkez bankasına bağımlı hale geldi.

2003 yılında ABD'nin cari işlemler açığının yüzde 83'ünü merkez bankaları finanse etti. Bu miktarın yüzde 86'sını ise sadece Asya merkez bankaları karşıladı. 2004 yılında ise benzer bir tablo mevcuttu Çin Merkez Bankası tek başına 650 milyar dolar tutarındaki ABD cari işlemler açığının yaklaşık üçte birini dolar rezervlerini artırarak karşıladı.

OPEC ülkeleri dolar cinsinden rezervlerini son üç yılda toplam rezervlerinin yüzde 75'inden yüzde 61.5'ine indirdi.

Tayland merkez bankası 50 milyar dolar seviyesindeki rezervlerinin içinde yüzde 80 olan dolar ağırlığını yüzde 50 indirmeyi düşündüğünü açıkladı. Rus yetkililer de benzer açıklamalarda bulundular.

Federal Rezerv Bank of New York'dan yetkililerin hazırladığı makalede Asya merkez Bankalarının dolar risklerinin yüksek olduğu ifade edildi.

Merkez Bankaları için araştırmalar yapan Central Banking Publications'ın 1.7 trilyon doları yöneten 65 Merkez Bankasını rezerv yöneticisi nezdinde yaptığı anket sonuçlarına göre sözkonusu yöneticilerin rezerv para konusundaki yaklaşımlarında geride kalan iki yıl içerisinde çok önemli bir değişim gözlenmektedir. Buna göre merkez bankaları rezervlerini

ABD'den Avrupa Para Alanına kaydırmayı tercih ediyor. Ankete katılanların yüzde 70'i son iki yıldır rezervlerindeki euroların arttığını ifade etmişlerdir. Merkez Bankası rezerv yöneticilerinin yüzde 90'ından fazlası rezervlerden kazandıkları gelirin önemli olduğunu ifade etmiş ve 2002'den beri dolardan ziyade euro cinsinden rezervlerden para kazandıklarını söylemişlerdir.

Bu tablo Bush yönetiminin cari açığı yönetmede daha çok zorlanacağını göstermektedir.
Financial Times 24 Ocak

Avrupa Merkez Bankası Faiz Oranlarını Yükseltmiyor

Avrupa Merkez Bankası, düşük düzeylerde seyreden faiz oranlarını yükseltmedi. Bankanın bu kararı, güçlü euroyu ekonomik açıdan enflasyondan daha büyük bir tehlike olarak gördüğünün kanıtı olarak değerlendiriliyor.

12 üyeli euro alanının para politikasını yürüten Merkez Bankası son yirmi aydır faiz oranını yüzde 2'de tutuyor. Bankanın Başkanı Jean-Claude Trichet, yaptığı açıklamada enflasyonun yüzde 2 sınırının altına ineceğine inandığını kaydetti. Trichet'in enflasyona ilişkin değerlendirmeleri mali piyasalarda şaşkınlık yaratırken euro'nun değerinde bir miktar düşüşe neden oldu. Bankanın faiz oranlarını bir süre daha değiştirmeyeceği beklentisi euro alanı hükümet tahvillerinin de değer kazanmasını sağladı.

Avrupa Merkez Bankasının öncelikli hedefi fiyat istikrarını korumak olduğundan geçtiğimiz yıl özellikle yüksek petrol fiyatlarının yaratmakta olduğu enflasyonist baskıları karşılayabilmek için faiz oranlarını yükselteceği tahmin ediliyordu. Ancak Bankanın Başkanı Jean-Claude Trichet, petrol fiyatlarının yüksek artış hızını sürdürmemesi nedeniyle enflasyon riskinin de zayıfladığını açıkladı.

International Herald Tribune, 14 Ocak

AB Dönem Başkanı Euro'nun Geleceği Konusunda Endişeli

AB Dönem Başkanı ve aynı zamanda euro alanının ilk Maliye Bakanı Jean-Claude Juncker, Maliye Bakanlarının Avrupa Merkez Bankası ile koordineli çalışmamasının Euro'ya zarar verdiği uyarısında bulundu. Juncker, sağlam bir parasal ve mali politika oluşturulması için Bakanlar ile merkez bankası arasında yapıcı bir diyalog tesis edilmesinden yana olduğunu belirtti.

Juncker, 1 Ocak tarihinde AB'nin ilk Maliye Bakanı olarak iki yıl sürecek görevine başlarken Merkez Bankasının politik liderliğini güçlendirme taahhüdünde bulundu. Juncker, Brüksel merkezli düşünce kuruluşu European Policy Centre için verdiği demeçte euro alanına dahil 12 ülke Maliye Bakanlarını Euro'ya zarar verecek ulusal politikalarından uzaklaştırma kararlılığında olduğunu bildirdi.

Financial Times, 12 Ocak

AB Maliye Bakanları Maastricht Kriterlerinin Gevşetilmesine Karşı

Financial Times'a geçtiğimiz günlerde açıklamalarda bulunan Alman Başbakanı Schröder, beş yıl önce kabul edilmiş olan İstikrar ve Büyüme Anlaşmasındaki kuralların gevşetilmesi ve bütçe açığının GSYİH'nın yüzde 3'ü ile sınırlandırılmasından vazgeçilmesini

istemişti. ECOFIN toplantısında maliye bakanları bu isteklere şiddetle karşı çıktı. Eğer Schröder'in önerisi kabul edilecek olursa bu bir paradigma değişimine sebep olabilir.

Brüksel'de yapılan toplantıda maliye bakanları euronun temelini teşkil eden İstikrar ve Büyüme Pakti'nin temellerinin güçlü olması konusundaki görüşlerini ısrarla tekrarladılar ve Avrupa Komisyonu'nun bunu gerçekleştirmek için anahtar rol oynamaya devam etmesini istedik.

Bununla birlikte İstikrar ve Büyüme Paktında bazı alanlarda reform yapılması konusunda geniş kapsamlı bir görüş birliğine varıldı. Örneğin bütçe açığının GSYİH'ya oranının sınırı yüzde 3 olarak güçlü bir şekilde korunurken bunu aşan ülkelerin yüzde 3'e dönme sürelerinin uzatılması gibi reformlarla ilgili çalışmalar sürdürülerek 22-23 Mart 2005'de yapılacak ekonomik zirveye yeni bir taslak hazırlanacaktır.

Financial Times 18-19 Ocak

AB Ekonomik Reformlar İçin Lizbon Gündemini Yeniden Düzenliyor.

AB Devlet ve Hükümet Başkanları beş yıl önce AB'ni 2010 yılına kadar dünyanın en rekabetçi ülkesi yapmayı hedefleyen bir gündem kabul etmişti. Fakat yapısal reformların istenen hızda gerçekleştirilememesi bu hedefin hayata geçirilmesini engellemektedir.

Şimdi Avrupa Komisyonu Lizbon gündemini sadeleştirip üç ana hedef belirlemek için çalışmalara başladı. Taslak öneriler Lizbon ajandasının ekonomik reformlara odaklanacağını daha açık bir şekilde ifade etmektedir. Yeni hedef alanlar; istihdam, araştırma-geliştirme, altyapı ve mevzuat olacaktır. Böylece Avrupa Birliğinin iş alemi için cazip bir yer haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Hazırlanmakta olan yeni taslakta her ülkenin Lizbon ajandasından sorumlu bir yetkilisi olacaktır.

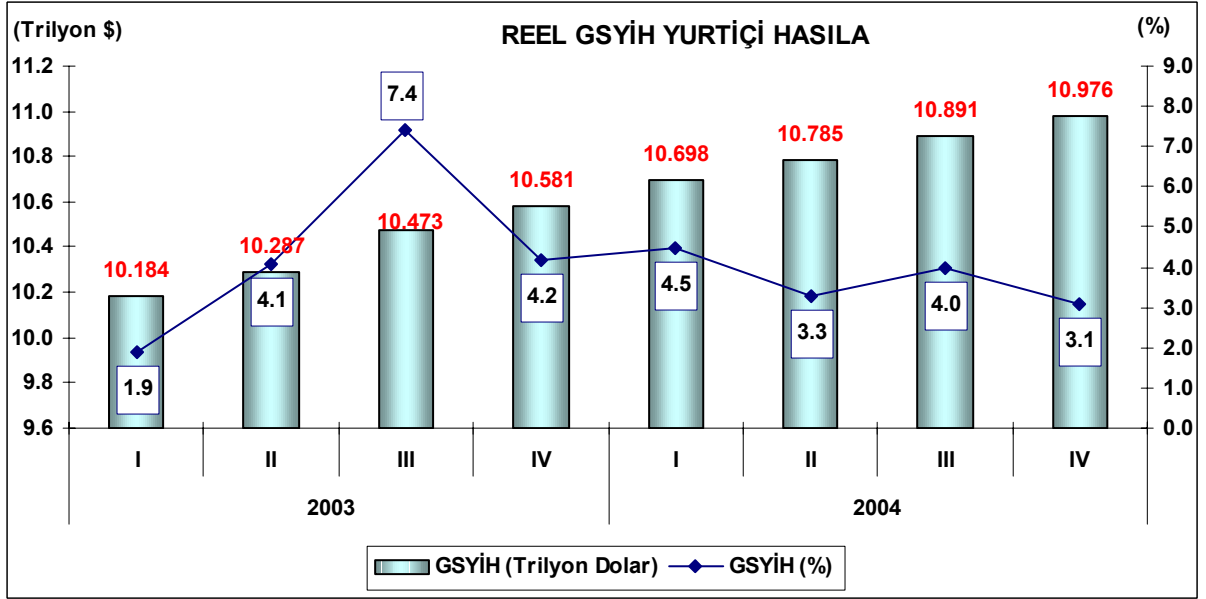
Raporun son şekli önümüzdeki ay Komisyon Başkanı Jose Manuel Barroso ve Sanayi Komiseri Günter Verheugen tarafından açıklanacaktır.

Financial Times, 18 Ocak

ABD'de Ekonomik Büyüme 2004 Yılı'nın Dördüncü Çeyreğinde Yavaşlamakla Birlikte Yılın Bütününde Artış Kaydetti

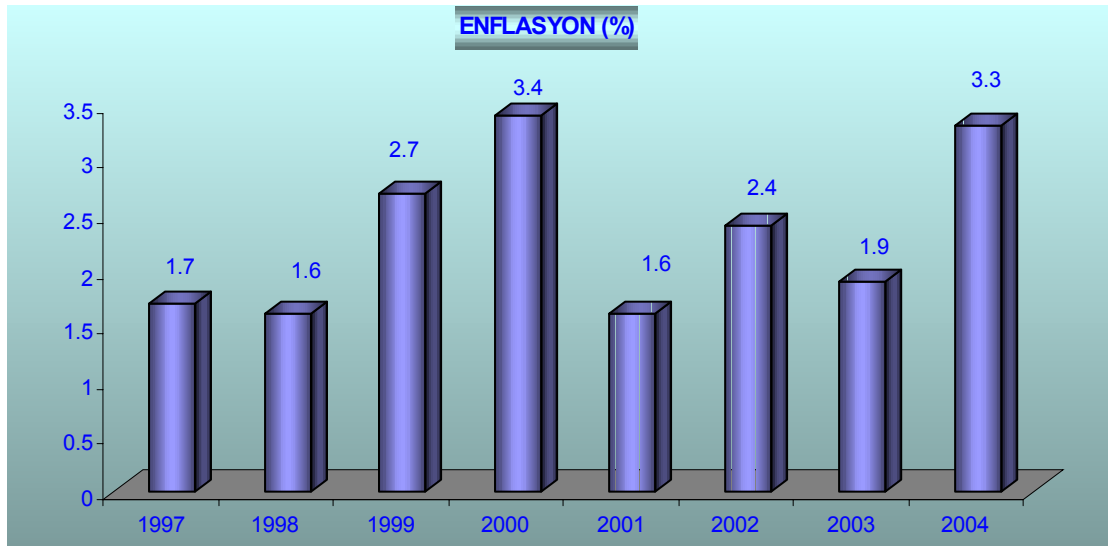
ABD Ekonomik Analiz Bürosu tarafından açıklanan tahminlere göre, 2004 yılının son çeyreğinde reel GSYİH yüzde 3.1 artarak 10 trilyon 976 milyar dolar oldu. Üçüncü çeyrekteki artış ise yüzde 4 idi. Bu yavaşlamada mal ihracatında azalma ve ithalatındaki artış sonucunda ticaret açığının artması, üçüncü çeyrekte yüzde 5.1 olan tüketici harcamalarındaki artışın yüzde 4.6'ya gerilemesi etkili oldu.

Bununla birlikte 2003 yılında yüzde 3 artış kaydeden GSYİH 2004 yılının bütününde yüzde 4.4 arttı. Bu oran 1999 yılından beri kaydedilen en yüksek artış oldu. Bu artışa özel yatırımlar ile tüketici harcamalarındaki artışlar etkili oldu.

ABD’de Son Dört Yılın En yüksek Enflasyonu

ABD’de tüketici fiyatlarında 2004 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre yüzde 0.1 gibi düşük oranda bir artış gerçekleşmesine rağmen 2003 yılı Aralık ayına göre artış yüzde 3.3 oldu. 2000 yılından beri kaydedilen bu en yüksek artışta enerji ve ulaşım fiyatlarında sırasıyla yüzde 16.6 ve yüzde 6.5 oranlarındaki artışlar etkili oldu.

2004 yılında yiyecek ve enerji fiyatlarının hariç olduğu çekirdek enflasyon ise yüzde 2.2 artış kaydederek 2003 yılında yüzde 1.1 olan oranın oldukça üzerine çıktı.

Bush Yönetimi 2004 yılında 412 Milyar Dolara Ulaşan Bütçe Açığını Önümüzdeki Yıllarda Azaltma Arayışı İçerisinde

Parlamento Bütçe Ofisi 2005 yılında Federal hükümet bütçe açığını 368 milyar dolar olarak tahmin etti. Bu tahmine açıklanması planlanan Irak ve Afganistan'daki savaş için 80 milyar dolarlık fon ile Başkan'ın kısa süre sonra Kongre'ye sunacağı bütçesinde yapması muhtemel tekliflerin maliyetleri veya tasarruflar dahil değildir.

Bütçe Ofisi'ne göre bütçe açığı 2004 mali yılında 412 milyar dolar ile ABD ekonomisinin yüzde 3.6'sını oluştururken bu yılın açık tahmini, askeri harcamalardaki artış ve diğer bütçe değişiklikleri hariç, GSYİH'nin yüzde 3'ünü oluşturacaktır. 2006 yılı bütçe açığını da 296 milyar dolar olarak tahmin eden Bütçe Ofisi geçen yıl 2.3 trilyon dolar olarak yaptığı gelecek 10 yılın bütçe açığı tahminini 855 milyar dolara çeken 10 yıllık bütçe projeksiyonunu açıkladı.

Başkan Bush geçen yılki seçim kampanyasında 2009 yılına kadar bütçe açığının üstesinden gelme sözü vermişti. Dolayısıyla yeni bütçesi de çok sayıda harcama indirimlerini içermektedir. Ancak 80 milyar dolarlık yeni istek 2005 mali yılında Irak ve Afganistan karışıklığı için planlanan harcamaları 105 milyar dolara çıkaracak ve bu iki karışıklığın toplam maliyeti 300 milyar doları bulacaktır.

Fakat yeni rapor gelecek yılın projeksiyonları gibi on yıllık rakamların da, karışıklıklar için harcanan bütün miktarlar dahil edilse bile daha da düşebileceğini ifade etmektedir.

Ancak uzun dönem bütçe tahminleri varsayımlara, henüz olmayan ekonomik faaliyetler ve politika kararlarına dayandığından güvenilir değildir. Bu tahminlere Başkan'ın gelecek ay Kongre'ye teslim edeceği bütçesinde açıklamayı planladığı, gelecek 10 yılda 2 trilyon dolar gerektirecek Sosyal Güvenlik Sisteminin kısmen özelleştirilmesinin maliyeti dahil değildir.

Bush'un ilk döneminde kabul edilen ve 10 yılda 1.8 trilyon dolar gelir kaybına yol açacağı tahmin edilen vergi indiriminin yaygınlaştırılması ile Bush'un söz verdiği 350 milyon dolarlık tsunami yardımı dahil değildir. Ayrıca bir çok Kongre üyesi 10 yılda yaklaşık 500 milyar dolar gelir kaybına yol açacak alternatif asgari ücretin etkilerinin esnekleştirilmesinden yanadır.

Bütçe Ofisi, tahminlerinin, ekonominin son yıllarda kapasitesinin altında performans gösterdiği varsayımına dayanarak gelecek iki yılda güçlü büyüme göstereceği beklentisinin yansımaları olduğunu söylemektedir. Fakat 10 yılın sonlarında "bebek patlaması" nesli yaşlanmış olacağından sağlık bakımı maliyetlerinin artması ile büyüme yavaşlayacaktır.

Başkanlık sözcüsü Scott McClellan da başkanın açık azaltma planının güçlü ekonomik büyüme ve harcamaları sınırlamaya dayandığını, bunu sağlamak için gereken önlemlerin alınacağını belirterek, gelecek beş yılda bütçe açığını yarıya indireceklerini ifade etmiştir

International Herald Tribune, 26 Ocak

OECD Japonya'yı Deflasyon Konusunda Uyardı

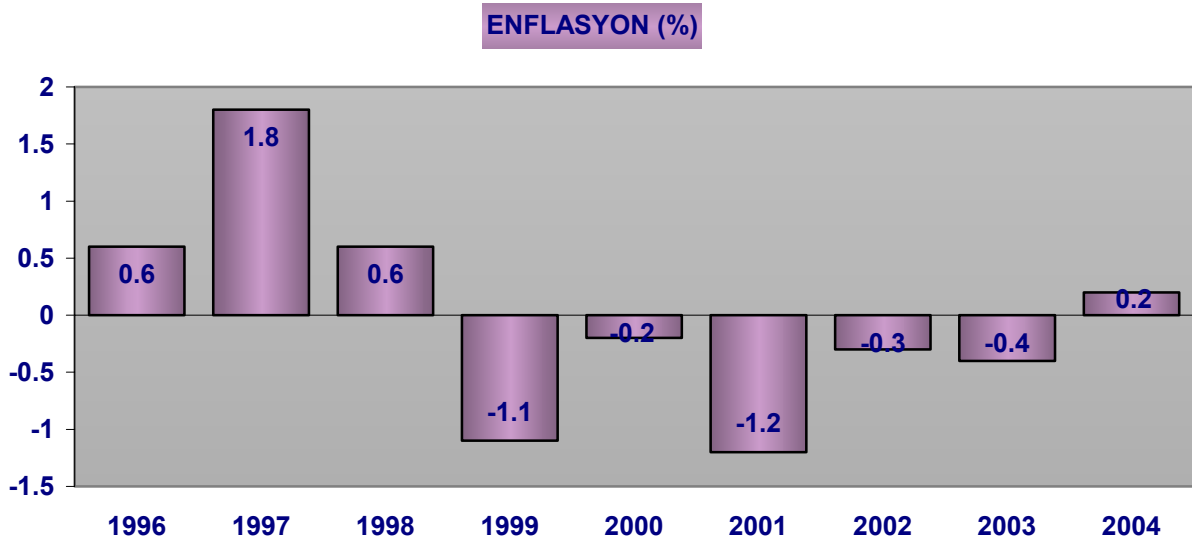
OECD yıllık raporda Japonya'ya mali yeniden yapılanma (konsolidasyon) ve deregülasyonları gerçekleştirmesi tavsiyesinde bulundu.

Raporda deflasyonu sona erdirmek için daha kararlı tedbirler alınması, Japon Merkez Bankasının faiz oranını şimdiki yüzde 0'dan yüzde 1'e yükseltmesi, enflasyon hedeflemesine geçmesi önerildi.

Raporda 2002'de başlamış olan iyileşmenin 1980'lerden buyana gözlenen en güçlü iyileşme olduğu belirtilerek iyileşmenin daha ılımlı bir şekilde 2006 sonuna kadar devam edeceği ifade edilmektedir. Yine de Japonya'dan GSYİH'nın yüzde 160'ına ulaşan borçlarını ve bütçe açıklarını azaltması için harcamalarını kısarak vergi artırıcı tedbirler uygulaması istendi. *Financial Times, 21 Ocak*

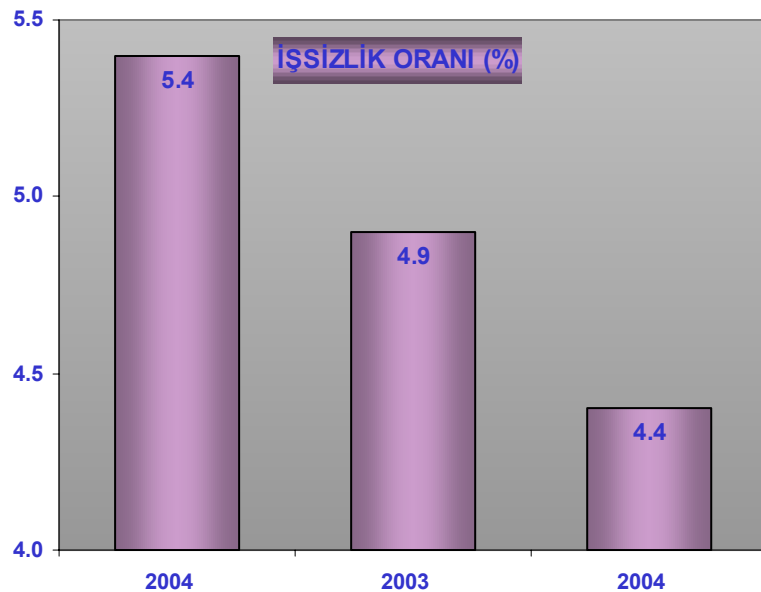
Japonya'da 2004 Yılında Tüketici Fiyatları Artış Kaydetti. İşsizlik Oranı İse Geriledi

Japonya'da 2004 yılı Aralık ayında tüketici fiyatları bir önceki aya göre yüzde 0.5 gerilerken 2003 yılının Aralık ayına göre yüzde 0.2 arttı. En hızlı artış yüzde 1.3 ile yiyecek fiyatlarında kaydedildi. Yiyecek hariç fiyatlar yüzde 0.2 geriledi.

2002 yılının Aralık ayında yüzde 5.4, 2003 yılının Aralık ayında yüzde 4.9 olan mevsimsel olarak uyarlanmış işsizlik oranı 2004 yılının Aralık ayında yüzde 4.4'e geriledi. Bir önceki aya göre azalış ise yüzde 0.1 oldu.

2004 yılının Aralık ayında 2.7 milyon kişi olan işsiz sayısı da bir önceki yılın aynı ayına göre 300 bin kişi veya yüzde 10 azaldı.

Çin'in Ticaret Fazlası Dikkat Çekiyor

Çin'in ticaret fazlası Aralık ayında da son yedi aydır yaşanan artış eğilimini sürdürerek 11.1 milyar dolar düzeyine ulaştı. Ticaret fazlasındaki artış, ülkenin yabancı döviz rezervlerinin daha da artmasını sağlarken ekonomik büyümeyi de teşvik etti.

Ancak ekonomik performanstaki bu hızlı artış, ülkenin para biriminin dolar karşısında değerinin yükseltilmesi yönündeki baskıları daha da yoğunlaştırdı. Amerika Ticaret Bakanı Donald Evans, Çin'e bu konuda baskı yapmak üzere bir heyetle birlikte Pekin'e gitti.

Çin'in ihracatı, geçen yıldan itibaren hızla artmakta olup Aralık ayında bir yıl öncesine göre yüzde 33 artış kaydetti. Yüksek petrol fiyatları yakın zamana kadar ithalatın maliyetini yükselttiğinden ihracatın da daha fazla artmasına engel olmakta. Bu nedenle Çin, son zamanlarda acil durum petrol rezervleri oluşturma çabası içerisinde. Fakat son günlerde petrol fiyatlarının nispeten düşük seyretmesi ülkenin ihracat performansını yükseltirken ticaret fazlasının da giderek artmasını sağlıyor.

Yuan'ın değer kazanmasını önlemek üzere Merkez Bankası, gerek ticaret fazlası ile gerekse spekülâtörler ve uluslararası yatırımcılar vasıtasıyla ülkeye giren ekstra dolarları satın alıyor.

Reuters'ten alınan bilgiye göre ülkenin yabancı döviz rezervleri Aralık ayı sonu itibariyle bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 51.3 artışla 609.9 milyar dolara ulaştı. Ayrıca Çin hükümeti yetkilileri ekonominin geçen yıl yüzde 9'dan fazla büyüdüğünü açıkladılar.

Her ne kadar ticaret fazlası ve döviz rezervlerindeki artışların ülkenin döviz kurunu yeniden ayarlaması yönündeki baskıları daha da artıracığına kesin gözüyle bakılsa da Çin'in son iki yıldır olduğu gibi bu konudaki baskılara direnmesi bekleniyor.

2004 yılında Çin'in toplam ihracatı 593 milyar dolara ulaşırken ithalat ise 561 milyar dolar oldu. Ekonomistler, önümüzdeki yıl Çin'in ihracat büyümesinin yavaşlaması ile birlikte ticaret fazlasının da azalacağını kaydediyorlar. Ancak ülkenin dünyanın diğer bölgeleri ile ticaretinin dengeye yaklaşması ABD ile olan ticaretinde daha küçük bir fazla vereceği anlamına gelmiyor. Çünkü bu iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin yapısı farklı. Özellikle bu yıl tekstil kotalarının kalkması ile Çin'in ABD'ye tekstil ihracatının daha da artması bekleniyor.

Financial Times, 12 Ocak

Çin'in Parasını Değerlendirmesi Konusundaki Baskılar Azalıyor.

JP Morgon ve Goldman Sachs Grup gibi uluslararası finans kuruluşları Çin'in bu yıl sonuna kadar parasını değerlendireceğini tahmin ederken HSBC ekonomistleri bu yıl yuanın değerinde bir artış olmayacağını düşünüyor.

ABD seçimlerinin geçmiş olması, seçimlerde bu konunun gündeme gelmemesi, ABD'nin Çin'den başka rahat finansman sağlayacağı kaynağa sahip olmaması ve Çin'li yetkililerin döviz kurunda bir değerlendirmeye gitmeden ekonomiyi soğutmak konusunda yoğun çaba sarfediyor olmaları yuanın değerinin artırılması olasılığını azaltmıştır.

Wall Street Journal 21 Ocak

Ucuz Çin Malları Amerikalı Tüketicileri Cezbediyor

Amerika'da yapılan ve 1200 kişiyi kapsayan bir araştırmaya göre Amerikalıların büyük çoğunluğu Çin'in hızla artan ekonomik gücü dolayısıyla ABD'de meydana gelen iş kayıplarını Çin-ABD ilişkileri açısından ikinci derecede önemli görürken düşük maliyetli Çin mallarının ABD'li tüketicilere yarar sağladığına inanılıyor. Araştırmaya göre Çin'in küresel ticaret üzerindeki etkisi normal vatandaşları politikacılar, akademisyenler ve sendika liderlerini endişelendirdiği kadar endişelendirmiyor.

Kamuoyu gözünde siyasi konularda Çin, İngiltere, Japonya ve İsrail'den sonra dördüncü müttefik olarak Fransa, Tayvan ve Güney Kore'den önce geliyor. Çin'in ABD'nin resmi olarak müttefiki olmadığı gözönüne alındığında kamuoyunun bu görüşü ilginç bulunuyor.

Araştırmaya dahil olan ABD'lilerin büyük çoğunluğu Çin'in insan hakları sicilini Çin-ABD ilişkilerinde çok önemli bulurken yaklaşık dörtte üç katılımcı Çin ile ticaretin Amerikan ekonomisini olumlu etkilediğine, beşte üç ise düşük maliyetli Çin mallarının ABD'li tüketicilere fayda sağladığına inanıyor. Her ne kadar sendikaların desteklemekte olduğu Ekonomik Politika Enstitüsü ABD'deki iş kayıplarının sorumlusu olarak Çin'i görmekte ise de sendika üyeleri arasında da ucuz Çin malları aynı derecede kabul görüyor.

Araştırma, katılımcıların yüzde 59'unun Çin hakkında olumlu fikre sahip olduğunu ortaya çıkardı. Bu oran 10 yıl önce yüzde 46 idi.

Araştırma sonuçları, ABD genelinde Çin'in askeri gücünü bir tehdit unsuru olarak görenlerin oranının yüzde 15, ülkeyi ekonomik bir tehdit unsuru olarak görenlerin ise yüzde 25 olduğunu ortaya koydu.

Financial Times, 13 Ocak